

Tomasz Chyrzyński

Tendencje w tworzeniu pseudonimów internetowych przez użytkowników polsko- i angielskojęzycznych : analiza porównawcza

Media – Kultura – Komunikacja Społeczna 5, 117-130

2009

Artykuł został opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

Tomasz Chyrzyński

Tendencje w tworzeniu pseudonimów internetowych przez użytkowników polskojęzycznych i anglojęzycznych - analiza porównawcza

Słowa kluczowe: Internet, komunikacja, pseudonimy, leksyka

Key words: Internet, communication, nicknames, lexis

Wstęp

Rozwój Internetu nadał procesowi komunikacji nowy wymiar. Mimo że za pośrednictwem „globalnej sieci” można prowadzić rozmowy głosowe przy jednoczesnej transmisji obrazu¹, to najpopularniejszym sposobem komunikacji pozostaje prowadzenie „konwersacji pisanej”, łączącej w sobie cechy języka pisanego oraz mówionego.

Rozmowa przy wykorzystaniu klawiatury może odbywać się w trybie synchronicznym lub asynchronicznym². Charakter synchroniczny mają wszelkiego rodzaju pogawędki internetowe (czat, IRC), które prowadzone są w czasie rzeczywistym. Wiadomości tego typu cechuje spontaniczność, co sprawia, że są one z natury bardziej konwersacyjne. Do komunikacji asynchronicznej dochodzi natomiast we wszelkich pozostałych formach porozumiewania się za pośrednictwem komputera³.

Bez względu jednak na dynamiczność procesu komunikacyjnego każdy z uczestników musi posiadać swój unikalny identyfikator internetowy. Przez taki identyfikator rozumiem każdy rodzaj nazwy użytkownika, niezbędnej do korzystania z wyżej wspomnianych usług⁴. Tak więc, chcąc korzystać z poczty elektronicznej, należy najpierw zarejestrować wybrany przez siebie adres e-mail. Natomiast użytkownicy portali społecznościowych oraz forów dyskusyjnych, aby z nich korzystać, potrzebują tak zwanego loginu. W celu prowadzenia rozmowy na czacie lub kanale IRC niezbędny jest tak zwany nick.

¹ Ta forma komunikacji może wydać się bardzo konkurencyjna dla rozmów (video)telefonicznych. Przede wszystkim ze względu na dużo niższy koszt (jedyna opłata ponoszona przez użytkownika to koszt dostępu do sieci, która ponadto daje wiele innych możliwości).

² A.F. Wood, M.J. Smith, *Online Communication: Linking Technology, Identity and Culture*, Mahwah 2005, s. 42.

³ J. Grzenia, *Komunikacja językowa w Internecie*, Warszawa 2008, s. 67.

⁴ Pod pojęciem „identyfikator internetowy” można również rozumieć certyfikat cyfrowy służący do uwierzytelniania użytkowników w sieci, szyfrowania wiadomości e-mail.

1. Zakres, cel i metoda badania

W obszarze zainteresowań autora niniejszej analizy znajdują się dwa ostatnie typy identyfikatorów wspomnianych powyżej. Wynika to z ich podobieństwa. Słowo „login”, jak podaje internetowy słownik terminów komputerowych NetLingo (www.netlingo.com), wywodzi się od angielskiego czasownika *log in* (także *login*), odnoszącego się do aktu uzyskiwania dostępu do systemu, sieci, serwera lub strony www. Określenie „nick” natomiast to krótsza forma angielskiego wyrazu *nickname*, tłumaczonego jako „pseudonim”. W języku komputerowym pojęcie „nick” odnosi się do nazwy pozwalającej na zidentyfikowanie użytkownika danego systemu lub uczestnika konferencji synchronicznej⁵. Na stronach anglojęzycznych (na przykład portale społecznościowe, fora) login jednak wydaje się przeważnie stanowić kategorię ogólną i nadrzędną w stosunku do *nickname*. Akt logowania polega na podaniu nazwy użytkownika, przeważnie określanej jako *username* lub *nickname*, oraz hasła (*password*). Natomiast na stronach polskojęzycznych często podaje się login, który jest tu tożsamy z nazwą użytkownika, oraz hasło. Wynika z tego, że znaczenie wyrazu login, po bezpośrednim przeniesieniu, w języku polskim uległo zmianie. W języku angielskim pojęcie to oznacza czynność, a w języku polskim odpowiada rzeczownikowi odnoszącemu się do antroponimu. W przypadku wchodzenia na czat lub kanał IRC wyraz *nick* (lub *nickname*) jest stosowany w ten sam sposób w języku polskim, jak i angielskim. Na potrzeby tego artykułu, aby uniknąć zamieszania terminologicznego, używany będzie wyraz *nick* lub pseudonim⁶, w odniesieniu do nazw użytkowników portali społecznościowych, forów dyskusyjnych oraz czatów.

Niniejsza analiza nie obejmuje zagadnienia adresów poczty elektronicznej. Mimo że one również stanowią rodzaj identyfikatorów, to zbyt znacząco różnią się od nicków i tym samym nie mieszczą się w powyżej wyodrębnionej kategorii pseudonimów internetowych. Jedną z różnic jest budowa adresu. Składa się on z nazwy użytkownika (u polskich usługodawców zwanej loginem, nazwą), po której obowiązkowo następuje symbol „@” oraz nazwa serwera, na którym zarejestrowane jest konto (*login@nazwa.serwera.pl*). Tym samym taka budowa narzuca określone znaczenie. Adres e-mail można potraktować jako swego rodzaju metonimię: ‘użytkownik o nazwie XXX zarejestrowany na serwerze o nazwie XXX’. Jak słusznie zauważa David Crystal⁷, *nick* jest tylko jednym z elementów adresu e-mail. Strona techniczna stanowi kolejną różnicę. Przede wszystkim, w adresie

⁵ Por. [online] <<http://en.wikipedia.org>>, dostęp: 26.02.2009.

⁶ Rozumiany jako pseudonim internetowy, ponieważ nie można go utożsamiać z pseudonimem ze „świata realnego”. Na różnice i podobieństwa między tymi dwoma rodzajami pseudonimów wskazała Barbara Czopek-Kopciuch. Zob. B. Czopek-Kopciuch, *Nick – nowa kategoria antroponimiczna?*, w: *Współczesne odmiany języka narodowego*, red. K. Michalewski, Łódź 2004.

⁷ D. Crystal, *Language and the Internet*, Cambridge 2001, s. 159.

poczty elektronicznej można użyć mniej znaków dostępnych na klawiaturze. Niedozwolona jest większość symboli ASCII (między innymi polskie znaki diakrytyczne), które coraz częściej można stosować bez ograniczeń w nickach. Ponadto pseudonimy internetowe często mogą składać się z większej liczby znaków niż adres e-mail. Kolejną różnicą między pocztą elektroniczną a formami komunikacji stanowiącymi obszar zainteresowania bieżącego badania to fakt, że e-mail może być obsługiwany przez program komputerowy, a nie jedynie przez stronę www, na której opiera się forum, czat oraz portal społecznościowy.

Artykuł ten poświęcony jest analizie porównawczej pseudonimów internetowych użytkowników polsko- oraz anglojęzycznych. Cel autora to ukazanie podobieństw i różnic w tendencjach do tworzenia nicków w tych dwóch grupach internautów. Zestawione ze sobą zostaną trzy podstawowe środowiska komunikacyjne w Internecie: portal społecznościowy, forum dyskusyjne oraz czat.

Portal (serwis) społecznościowy to sieć stron www skupiająca społeczność użytkowników Internetu, których łączą wspólne zainteresowania, profesja itd.⁸ Użytkownicy ci mogą oglądać swoje strony (profile), wysyłać wiadomości i wymieniać pliki. Serwis społecznościowy daje możliwość odnajdywania znajomych, a także nawiązywania nowych kontaktów. Analizie zostaną poddane pseudonimy polskich i amerykańskich internautów zarejestrowanych w serwisie międzynarodowym MySpace⁹.

Forum dyskusyjne to „przeniesiona do struktury stron www forma grup dyskusyjnych, która służy do wymiany informacji i poglądów między osobami o podobnych zainteresowaniach przy użyciu przeglądarki internetowej”¹⁰. Analizując nicki używane na forum, uwzględniono pseudonimy uczestników dyskusji na polskojęzycznym forum ogólnotematycznym Forumowisko¹¹ oraz na anglojęzycznym GeneralChat¹².

Czat jest określeniem kanału komunikacyjnego pozwalającego użytkownikom na wymianę wiadomości i prowadzenie konwersacji w czasie rzeczywistym¹³. Nicki użytkowników polskich zostały zaczerpnięte z pokoju o charakterze ogólnym portalu Onet¹⁴, nicki rozmówców anglojęzycznych zebrano również na czacie ogólnym¹⁵.

Zestawiono 160 pseudonimów polskich oraz tyle samo amerykańskich, zarejestrowanych na MySpace. Zarówno z forum polskojęzycznego jak i anglojęzycznego wybrano 130 nicków. Tyle samo zebrano pseudonimów polskich i angielskich użytkowników czatów. Analizę porównawczą oparto za-

⁸ Zob. [online] <www.whatissocialnetworking.com>, dostęp: 26.02.2009.

⁹ Zob. [online] <www.myspace.com>, dostęp: 26.02.2009.

¹⁰ [online] <http://pl.wikipedia.org/wiki/Forum_dyskusyjne>, dostęp: 26.02.2009.

¹¹ Zob. [online] <www.forumowisko.pl>, dostęp: 26.02.2009.

¹² Zob. [online] <www.generalchat.co.uk>, dostęp: 26.02.2009.

¹³ Por. R. Holt, *Dialogue on the Internet: Language, Civic Identity and Computer-Mediated Communication*, Westport 2004, s. 31.

¹⁴ Zob. [online] <www.onet.pl>, dostęp: 26.02.2009.

¹⁵ Zob. [online] <www.ukchatterbox.co.uk>, dostęp: 26.02.2009.

tem na łącznie 840 pseudonimach internetowych. W trakcie gromadzenia materiału analitycznego nie dokonano żadnej selekcji w doborze nicków. Zarejestrowano osoby aktualnie dostępne online. Najpierw przeprowadzono analizę porównawczą w każdym z trzech środowisk (portal, forum, czat), co następnie pozwoliło na wyciągnięcie wniosków odnośnie wszystkich badanych pseudonimów. Umożliwiło to określenie różnic oraz podobieństw w sposobie dobierania nicków w języku polskim i angielskim.

2. Typy pseudonimów internetowych

Izraelski badacz Haya Bechar-Israeli wyróżnił siedem podstawowych kategorii, w obrębie których tworzone są nicki w Internecie¹⁶:

- 1) nazwy zawierające prawdziwe imię;
- 2) nazwy związane z własną osobą;
- 3) nazwy odnoszące się do medium, technologii i ich właściwości;
- 4) nazwy związane z florą, fauną i obiektami nieożywionymi;
- 5) nazwy wykorzystujące grę słów i dźwięków;
- 6) nazwy nawiązujące do postaci literackich, filmowych, bajkowych oraz do znanych osób;
- 7) nazwy odnoszące się do seksu i prowokacyjne.

Pierwszą grupę stanowią pseudonimy, które ujawniają prawdziwe imię użytkownika (na przykład *Erika*, *ewelina*¹⁷). Do drugiej kategorii zaliczają się te nicki, które mówią o lokalizacji użytkownika, jego wieku, wyglądzie, stanie emocjonalnym lub relacjach z innymi ludźmi (na przykład *blondie86047*, *inteligentnyizmystowy38POZNAN*). Kolejna kategoria zawiera pseudonimy odnoszące się do medium, jakim jest Internet i komputer, technologii i jej właściwości (na przykład *NieMamPomysłuNaNick*, *NickOfTime*). W grupie czwartej mieszczą się te nicki, które odnoszą się do nazw zwierząt, roślin oraz obiektów nieożywionych (na przykład *Black-Rabbit*, *cytrynkaaa88*). Na następną kategorię składają się pseudonimy wykorzystujące grę słów, dźwięków oraz zabawy typograficzne (na przykład *♫♥Ar@y@♥♫*, *Oooh_snap*). W grupie szóstej znajdują się pseudonimy, w których wykorzystano imiona i/lub nazwiska znanych postaci ze sfery literatury, filmu, muzyki, historii, polityki i innych sfer życia. Ponadto w tej kategorii uwzględniono aluzje do działalności tych osób, takie jak cytaty czy tytuły utworów (na przykład *Joanna d'Arc*, *Shaggy*). Do ostatniej kategorii zaliczają się te nicki, które nawiązują do seksu lub mają charakter prowokacyjny. Znajdują się w niej nie tylko antroponimy o takim

¹⁶ Por. H. Bechar-Israeli, *From <Bonehead> to <cLoNehEAd>: Nicknames, Play and Identity on Internet Relay Chat*, 1995, [online] <<http://jcmc.indiana.edu/vol1/issue2/bechar.html>>, dostęp: 26.02.2009.

¹⁷ We wszystkich przytoczonych przykładach zachowano oryginalną pisownię.

charakterze, ale także apostrofy skierowane do potencjalnych rozmówców (na przykład *sexy_girl123*, *Zdobądź_mnie_ON*).

Jak zauważa sam H. Bechar-Israeli¹⁸, wyodrębnione i opisane powyżej kategorii obejmują swoim zakresem większość pseudonimów internetowych. Jednak można spotkać nicki, które badacz uzna za nieodpowiadające żadnej z wymienionych kategorii. Przyczyną może być zamierzone przez użytkownika „podpisanie się” poprzez wciśnięcie przypadkowych znaków dostępnych z klawiatury tylko dlatego, że skorzystanie z danego medium komunikacyjnego nie pozwala na pozostawienie pustego pola logowania. Jednak częstszym powodem niemożności sklasyfikowania nazwy danego użytkownika wydaje się brak wiedzy niezbędnej do zrozumienia aluzji, która niejednokrotnie jest jasna tylko dla samego autora.

Warto również zwrócić uwagę na fakt, że pseudonim może mieścić się w dwóch lub więcej kategoriach. Nazwa użytkownika *KRZYSIEK_26_LA-TEK* mieści się w pierwszej kategorii (imię użytkownika) oraz drugiej kategorii (wiek). Pseudonim *piękna_czy_bestia* można przypisać do kategorii szóstej (aluzja do filmu animowanego *Piękna i bestia*), do kategorii piątej (gra słów) oraz do kategorii siódmej (prowokuje do nawiązania rozmowy i ocenienia użytkowniczkki).

3. Analiza

3.1. Pseudonimy używane w portalu społecznościowym

Pierwszą grupę przeanalizowanych pseudonimów stanowią nicki używane w portalu społecznościowym. Zebrany materiał podzielono pod względem przynależności do wcześniej wyodrębnionych kategorii (tabela 1):

Tabela 1

Pseudonimy używane w portalu społecznościowym

Lp.	Kategorie	Pseudonimy polskie		Pseudonimy amerykańskie	
		liczba	%	liczba	%
1.	Nazwy zawierające imię użytkownika	101	63,0	105	65,6
2.	Nazwy związane z własną osobą	12	7,5	22	13,7
3.	Nazwy odnoszące się do medium, technologii i ich właściwości	1	0,6	2	1,2
4.	Nazwy związane z florą, fauną i obiektami nieożywionymi	5	3,1	6	3,7
5.	Nazwy wykorzystujące grę słów i dźwięków	68	42,5	62	38,7
6.	Nazwy nawiązujące do postaci literackich, filmowych, bajkowych oraz do znanych osób	23	14,4	8	5,0
7.	Nazwy odnoszące się do seksu i prowokacyjne	4	2,5	18	11,2

¹⁸ H. Bechar-Israeli, dz. cyt.

Zestawienie danych w tabeli 1 pozwala zauważyć, że pomiędzy polskimi i amerykańskimi użytkownikami portalu MySpace występują podobieństwa jak i wyraźne różnice przy wybieraniu pseudonimów. Liczba nicków stworzonych w obrębie kategorii pierwszej, trzeciej, czwartej oraz piątej jest zbliżona w języku polskim oraz angielskim. Natomiast niezaprzeczalne różnice ujawniają się przy nickach przyporządkowanych do kategorii drugiej, szóstej i siódmej.

Zarówno Polacy, jak i Amerykanie najczęściej decydują się na umieszczenie w swoim pseudonimie własnego imienia. Wśród nicków polskojęzycznych nazwy ujawniające prawdziwe imię stanowią 63% (na przykład *Iwona*, *Karolina*, *barbara*). Nicki angielskie należące do tej kategorii to 65,6% wszystkich pseudonimów (na przykład *Daniele*, *Erika*, *CINDY*).

W obydwu kulturach w podobnym stopniu popularnością cieszą się pseudonimy wykorzystujące grę słów, dźwięków oraz eksperymenty typograficzne. Spośród 160 polskich użytkowników 68 (42,5%) wybrało nicki mieszczące się w ramach kategorii piątej (na przykład `·••♥DevilOfBeauty, ♪♥Ar@y@♥♪, krizztopher). Natomiast Amerykanów, w których pseudonimach ujawnia się tendencja do gier językowych, było 62, co stanowi 38,7% (na przykład ♠PiFf♠, ~* Dirrrty Swagg *~ [brudny styl], I NEED A GENIE 2 GRANT ME MY 3 WISHES [potrzebuję džina, który spełni moje trzy życzenia]).

Kolejną wspólną tendencją przy tworzeniu pseudonimów jest rzadkie budowanie ich w oparciu o nazwy związane z florą, fauną i obiektami nieożywionymi (kategoria czwarta). Odnotowano 5 (3,1%) nicków polskich: *bubbleblus* (od ang. *bubble* – bańka), *vaniliowa panienska.!**, *ATOM*, *czacha*, *szyna*, oraz 6 (3,7%) angielskich: *~*Forget-Me-Not~* [niezapominajka], **CaReBeAr** (miś narysowany na kartce okolicznościowej albo jego pluszowy odpowiednik), *Chronic* [marihuana], *hungry hungry hippos* [głodne głodne hipopotamy], *Mustang Dan*, *creamer* [śmietanka w proszku].

Jeszcze rzadziej użytkownicy polskojęzyczni i anglojęzyczni tworzą nicki należące do kategorii trzeciej. Na nazwy odnoszące się do medium i technologii zdecydował się 1 (0,6%) użytkownik polski (*spaceboy* – aluzja do nazwy serwisu) oraz 2 (1,2%) użytkowników amerykańskich: *e.Ray* [[:wink:]] (słowo „wink” [mrugać] i jego zapis w języku programowania to komenda powodująca wyświetlenie emotikonu), *I Am Me. Nothing More* [Jestem sobą. Nikim więcej] (nick odnosi się do właściwości medium; jest reakcją użytkownika na prośbę o podanie pseudonimu przy logowaniu).

Największe różnice między nickami polskimi i angielskimi widoczne są przy pseudonimach odnoszących się do postaci literackich, filmowych, bajkowych oraz do znanych osób (kategoria szósta). Użytkownicy polscy zastosowali je zdecydowanie częściej niż Amerykanie. Wśród nicków polskich stanowią one 14,4% (23 przypadki), na przykład *Joanna d'Arc*, *Gulliwer*, *PHILADELPHIA EAGLES*, a wśród nicków angielskich jedynie 5% (8 użytkowników), na przykład *Terri Lynn* (piosenkarka), *Agent Skully* (aluzja do postaci z gry komputerowej albo modyfikacja nazwiska bohaterki

serialu TV – agentki FBI Scully), *when it rains it pours. damn tryin 2 get back on my* (aluzja do piosenki amerykańskiego rapera 50Centa).

Kolejną różnicą uwidacznia się w stosowaniu nazw przyporządkowanych do kategorii drugiej. Pseudonimy, które ujawniają informacje o użytkowniku, zastosowało 13,7% Amerykanów (22 osoby), na przykład *blondie86047* (data urodzenia), *NEW MOMMY!!!* [nowa mama], *Joe_Crack20* (wiek użytkownika). Natomiast użytkowników polskich, którzy zdecydowali się na tego typu nicki, było 12 (7,5%), na przykład *miss_anna80* (stan cywilny [*miss* – ang. panna] oraz rok urodzenia), *KaroOolinaKg* (miejsce zamieszkania – Kołobrzeg), *mgr Lapex* (wykształcenie).

Ponadto pseudonimy angielskie częściej niż polskie odnoszą się do seksu i mają charakter prowokacyjny (kategoria siódma). Odnotowano 18 (11,2%) nicków Amerykanów (na przykład *Fuck Your Yankee Blue Jeans* [pieprzyć twoje jankeskie dżinsy], *You Are My Everything<3* [jesteś dla mnie wszystkim], *BEAUTY* [ślicznotka]) oraz 4 nicki Polaków (2,5%): *...••♥DevilOfBeauty* [ang. diabeł piękna], *DIAMONDS ARE FOREVER but you're fuckin not* [ang. DIAMENTY SĄ NA ZAWSZE ale ty kurwa nie], *NIghtprince* [ang. książę nocy], *czemutak*.

Jak wcześniej zauważono, część pseudonimów może jednocześnie należeć do więcej niż jednej kategorii. Jest to cecha charakterystyczna dla nicków zarówno polskich, jak i amerykańskich użytkowników portalu MySpace. Do dwóch kategorii należy 36,8% (59 przypadków) zbadanych nicków polskich. Są to na przykład *EvA]:-]* (1 i 5), *Tomasz Św* (1 i 6), *KaroOolinaKg* (1 i 2). Natomiast tylko jeden nick (0,6%) został rozpoznany jako mogący należeć do więcej niż dwóch kategorii: *ATOM* (1, 4 i 5). Użytkownik wykorzystał grę słów: w słowie „atom” zawarte jest jego imię (Tomasz). W przypadku pseudonimów użytkowników anglojęzycznych 50 z nich (31%) nawiązuje do dwóch kategorii, na przykład *~*_i lOvE pAB-lO~*_* [kocham Pablo] (2 i 5), *Mustang Dan* (1 i 4), *J-y-Y* (1 i 5). Nicki mieszczące się w ponad dwóch kategoriach stanowią 4,3% (7 pseudonimów), na przykład *e.Ray [[:wink:]]* (1, 3 i 5), *GeNESiS loves to laugh n do her thing!!* [Genesis uwielbia się śmiać i robić swoje!!] (1, 2 i 5), *YOLANDA A.K.A MISS CLASSY BEAUTY *Strikin A Pose** [Yolanda alias panna Klasyczne Piękno *przybiera pozę*] (1, 2, 5 i 7).

Analiza porównawcza pseudonimów członków portalu społecznościowego wskazuje na jedynie częściowe podobieństwo pomiędzy użytkownikami polsko- i anglojęzycznymi. Ponad połowa osób, których nicki poddano badaniu, stworzyła swoje internetowe *alter ego* w oparciu o prawdziwe imię. Natomiast niespełna połowa stworzyła je, wykorzystując grę słów i zabawy typograficzne. Zdecydowana przewaga tych tendencji nad innymi (w obydwu grupach) może wynikać z funkcji pełnionej przez portal społecznościowy; ujawnienie własnego imienia podnosi wiarygodność użytkownika i pozwala na łatwiejsze odnajdywanie znajomych oraz na zdobywanie nowych kontaktów. Gry językowe zaś mają na celu przyciągnięcie uwagi i wywołanie zainteresowania swoją osobą. Tym samym ani wśród użytkow-

ników polskojęzycznych, ani anglojęzycznych nie było popularne stosowanie nicków odnoszących się do nazw związanych z florą, fauną, obiektami nieożywionymi, technologią i jej właściwościami. Mimo że w obydwu analizowanych grupach odwoływanie się do znanych postaci (rzeczywistych czy fikcyjnych) nie stanowi tendencji dominującej, Polacy robili to znacznie częściej niż Amerykanie. Jednak ci pierwsi wyraźnie rzadziej zawierali w swoich pseudonimach informacje o wieku, miejscu zamieszkania itp. Ponadto polskie nicki, w odróżnieniu od angielskich, tylko sporadycznie miały charakter prowokacyjny i odnosiły się do seksu.

3.2. Analiza pseudonimów używanych na forum dyskusyjnym

Kolejną grupę przeanalizowanych pseudonimów internetowych stanowią nicki stosowane na forach dyskusyjnych. W tabeli 2 przedstawiono zestawienie nazw polskich oraz angielskich użytkowników:

Tabela 2

Pseudonimy używane na forum dyskusyjnym

Lp.	Kategorie	Pseudonimy polskie		Pseudonimy angielskie	
		liczba	%	liczba	%
1.	Nazwy zawierające prawdziwe imię	40	30,7	44	33,8
2.	Nazwy związane z użytkownikiem	33	25,4	39	30,0
3.	Nazwy odnoszące się do medium, technologii i ich właściwości	3	2,3	2	1,5
4.	Nazwy związane z florą, fauną i obiektami nieożywionymi	14	10,7	30	23,0
5.	Nazwy wykorzystujące grę słów i dźwięków	47	36,0	35	27,0
6.	Nazwy nawiązujące do postaci literackich, filmowych, bajkowych oraz do znanych osób	21	16,0	18	13,8
7.	Nazwy odnoszące się do seksu i prowokacyjne	10	7,7	8	6,0

Po porównaniu tendencji w tworzeniu pseudonimów używanych na forum widać więcej podobieństw niż różnic między użytkownikami anglojęzycznymi a polskojęzycznymi.

Równie często dyskutanci na forum polskim i angielskim decydują się na zawarcie prawdziwego imienia w swoim nicku. Pseudonimy tego typu (należące do kategorii pierwszej) stanowią 30,7% zbadanych nicków forum polskojęzycznego, na przykład *agatka*, *Asiula12345*, *jerzy72*. Na forum anglojęzycznym stanowią one 33,8%, na przykład *Frank_1979*, *sophie.c*, *Mark_H*.

Podobną popularnością cieszą się pseudonimy ujawniające informacje o użytkowniku. Wśród nicków polskich (na przykład *Darek93*, *gofer83*, *za-*

gubiona20) stanowią one 25,4% (33 nicki), a wśród pseudonimów angielskich (na przykład *soldier8686* [profesja: żołnierz, rok urodzenia: 1986], *mark94*, *studyinghard* [dużo uczący się]) stanowią one 30% (39 nicków).

Z podobną częstotliwością są także stosowane pseudonimy, które zawierają aluzje do znanych postaci rzeczywistych lub fikcyjnych (kategoria szósta). Odnotowano 21 (16%) nicków tego typu w materiale zebranym na polskim forum, na przykład *Mały_Książę_r.89* (bohater literacki), *MaTa_HaRi* (holenderska tancerka), *Tommy_Lee_Jones* (aktor). Pseudonimy należące do kategorii szóstej stanowią 13,8% (18 nicków) zebranych pseudonimów angielskich, na przykład *Smithers* (postać z animowanego serialu TV *Simpsonowie*), *muradona* (aluzja do piłkarza o nazwisku Maradona), *lush* (brytyjski zespół muzyczny).

Kolejną cechą wspólną dla polskich i angielskich pseudonimów na forum jest tendencja do stosowania nazw prowokacyjnych i nawiązujących do seksu. Korzystanie z takich nicków w obydwu kulturach nie jest częste. Zdecydowało się na nie 10 (7,7%) użytkowników polskich, których nicki przeanalizowano (na przykład *Bad_Boy* [ang. niegrzeczny chłopak], *Pink-SexBoy*, *honey39* [ang. słodka]) oraz 8 użytkowników (6%) angielskich, na przykład *VeRyLoNgDoNg* [bardzo długi penis], *pussy* [kicia], *muntys13* [wspaniały, doskonały].

Użytkownicy polskiego i angielskiego forum również rzadko stosują pseudonimy związane z technologią (kategoria trzecia). W zebranym materiale analitycznym były to 3 nazwy użytkowników polskich (*NieMamPomyśluNaNick*, *Rotfl*¹⁹, *Whateva* [cokolwiek]) stanowiące 2,3% nicków oraz 2 nicki użytkowników angielskich (*silicon_Chip* [silikonowy chip], *nitepostie* [tu może oznaczać osobę piszącą w nocy swoje posty]), stanowiące 1,5%.

Różnice między polskimi i angielskimi forumowiczami ujawniają się w obrębie kategorii piątej, do której należą nazwy wykorzystujące grę słów. Nicki tego typu stanowią 36% zebranych pseudonimów polskich. Zdecydowało się na nie 47 osób, na przykład *Kapciuszek*, *szinajs7* (zapis zgodny z wymową angielskich słów *she* [ona] i *nice* [miła]). Natomiast użytkowników forum angielskiego, którzy zdecydowali się na takie pseudonimy, było 35 (27%), na przykład *vicki_val1* (tu „1” pełni funkcję litery „l”), *Splash* [chlup], *Razr* (razor [brzytwa]).

Najwyraźniejsza z omawianych różnic dotyczy tendencji do tworzenia nazw odnoszących się do flory, fauny i obiektów nieożywionych. Z przeanalizowanego materiału wynika, że użytkownicy forum GeneralChat częściej tworzą nicki podlegające kategorii czwartej niż użytkownicy Forumowiska. Odnotowano 30 pseudonimów (23%) forumowiczów angielskich (na przykład *wolfman* [człowiek-wilk], *warthog* [guziec], *Whisky1*) oraz 14 nicków Polaków (10,7%), na przykład *cytrynkaaa88*, **czarna_owca**, *nika_czekolada*.

¹⁹ ROTFL – rolling on the floor laughing [zwijam się na podłodze ze śmiechu]. Jest to akronim popularny w rozmowach internetowych.

Tak jak w przypadku pseudonimów w serwisie społecznościowym, część pseudonimów użytkowników forów dyskusyjnych należy do więcej niż jednej kategorii. Ze 130 polskich nicków 45 (34,6%) kwalifikuje się do dwóch kategorii, na przykład *Bad_Boy* (może prowokować, ale także może się odnosić do popularnego rapera amerykańskiego), *moniczka_15* (kategoria 1 i 2), *Victor_* (kategoria 1 i 5). Nie odnotowano pseudonimów, które mieszczą się w większej liczbie kategorii. W przypadku nicków użytkowników angielskiego forum, te należące do dwóch kategorii stanowią 30% (39 pseudonimów), na przykład *uk_elle*, *mark94* (1 i 2), *welsh-dragon* [walijski smok] (kategoria 2 i 6). Nicków należących do ponad dwóch kategorii odnotowano 4 (3%): *odysseuswolf* [wilk Odyseusza] (4, 5 i 6), *nitepostie* [nocny listonosz/osoba pisząca posty nocą] (2, 3 i 5), *MsChief* (2, 5 i 7)²⁰, *MrsRussllB* (2, 5 i 6)²¹.

Z przeprowadzonej analizy wynika, że tendencje do tworzenia nicków stosowanych na forach dyskusyjnych przez użytkowników polsko- i anglojęzycznych są do siebie podobne. Użytkownicy ci w zbliżonym stopniu budują pseudonimy w oparciu o swoje prawdziwe imiona, równie często dodają informacje odnośnie wieku, miejsca zamieszkania czy wykonywanego zajęcia. Zarówno niektórzy członkowie forum polskiego jak i angielskiego wykorzystują w swoich nickach imiona postaci fikcyjnych i rzeczywistych, charakterystycznych dla danej kultury. W obydwu zestawionych ze sobą społecznościach nieczęste jest tworzenie pseudonimów odnoszących się do seksu i prowokacyjnych. Jeszcze rzadziej nawiązuje się do medium, technologii i jej właściwości. Natomiast wykorzystywanie wszelkiego rodzaju gier słownych jest powszechniejsze wśród użytkowników polskojęzycznych. Przejawia się to głównie w tłumaczeniu swoich pseudonimów na język angielski. Natomiast użytkownicy anglojęzyczni częściej wykorzystują nazwy związane z florą, fauną i obiektami nieożywionymi.

3.3. Analiza pseudonimów używanych na czacie

Trzecią, ostatnią grupę zbadanych pseudonimów stanowią nazwy użytkowników czatów. Tak jak powyżej, zostały one pogrupowane i zestawione (tabela 3):

²⁰ *MsChief* dosłownie znaczy 'panna kierowniczką' (nick może informować o stanie cywilnym użytkowniczki i jej stanowisku). Ponadto pseudonim ten wymawia się tak samo jak wyraz *mischief* [psoty, figle]. Jest to więc gra słów o wydźwięku prowokacyjnym.

²¹ W tym pseudonimie *Mrs* informuje o stanie cywilnym (mężatka), natomiast *RussllB* to zabawa angielską ortografią, polegająca na uproszczonym zapisie nazwiska znanego filozofa Bertranda Russella.

Tabela 3

Pseudonimy używane na czacie

Lp.	Kategorie	Pseudonimy polskie		Pseudonimy angielskie	
		liczba	%	liczba	%
1.	Nazwy zawierające prawdziwe imię	75	57,7	49	37,7
2.	Nazwy związane z użytkownikiem	66	50,7	59	45,4
3.	Nazwy odnoszące się do medium, technologii i ich właściwości	2	1,5	1	0,7
4.	Nazwy związane z florą, fauną i obiektami nieożywionymi	8	6,1	18	13,8
5.	Nazwy wykorzystujące grę słów i dźwięków	25	19,2	30	23,0
6.	Nazwy nawiązujące do postaci literackich, filmowych, bajkowych oraz do znanych osób	9	6,9	8	6,1
7.	Nazwy odnoszące się do seksu i prowokacyjne	20	15,4	23	17,7

Tendencje w doborze pseudonimów używanych przez polsko- i anglojęzycznych użytkowników czatów są bardzo podobne. Niemniej jednak widoczne są pewne różnice.

Na nazwy związane z użytkownikiem zdecydowała się mniej więcej połowa uczestników rozmów synchronicznych – 66 (50,7%) polskich (na przykład *on49*, *wolny_on_21*, *wroclawianin*) oraz 59 (45,4%) angielskich (na przykład *katyuk*, *jugarman89*, *gem23*).

Nazwy, w których wykorzystano grę słów i dźwięków, są w podobnym stopniu popularne wśród przedstawicieli obydwu zbadanych grup. Zdecydowało się na nie 25 (19,2%) użytkowników polskojęzycznych (na przykład *aaaa*, *SaM*, *Rafau23Gda*) oraz 30 (23%) użytkowników anglojęzycznych (na przykład *jz89* [= Jess], *fl1pps* [„1” użyte zamiast „i”], *aayymmee* [Amy]).

Równie często użytkownicy polskiego i angielskiego czatu stosują pseudonimy odnoszące się do seksu i prowokacyjne. Takimi nickami posłużyło się 20 (15,4%) Polaków, na przykład *DYSKRETNY*, *lubie_duzy_biust*, *Zdobądź_mnie_ON*. Użytkowników anglojęzycznych było 23 (17,7%), na przykład *longhairedbrunette* [długowłosa brunetka], *a_handsome_guy* [przystöjny koleś], *manafterfun* [mężczyzna szukający zabawy].

Użytkownicy polsko- i anglojęzyczni sporadycznie tworzą swoje nicki w oparciu o nazwy nawiązujące do postaci literackich, filmowych, bajkowych oraz do znanych osób. W zebranych materiale takie aluzje odnotowano w 9 (6,9%) pseudonimach polskich, na przykład *39_i_pól* (tytuł serialu TV), *Gonzo_wroclaw* (aluzja do bohatera programu TV *The Muppet Show*), *madonna_z_Port_Ligat* (obraz Salvadora Dalego) oraz w 8 (6,1%) pseudonimach angielskich, na przykład *Bride_of_Frankenstein* [narzeczoną Frankensteinia] (tytuł filmu), *conan22* (aluzja do postaci literackiej), *mourningpalace* [żałobny pałac] (tytuł piosenki).

Kolejną cechą wspólną nicków tworzonych w obydwu językach jest rzadkie odwoływanie się do medium, technologii i jej właściwości. W zebranych materiale polskojęzycznym takie pseudonimy stanowią 1,5%. Wybrało je 2 użytkowników: *on_chetny_z_kam* (użytkownik informuje o możliwości prowadzenia rozmowy przy wykorzystaniu kamery internetowej), *jedna_taka36* (reakcja użytkowniczki na prośbę o podanie pseudonimu). Spośród użytkowników anglojęzycznych, których nicki poddano analizie, tego typu nazwę wybrała zaledwie 1 osoba (0,7%): *iamwotiam* [jestem, kim jestem] (reakcja na prośbę o podanie pseudonimu).

Największe różnice między użytkownikami polsko- i anglojęzycznymi widoczne są przy wykorzystywaniu własnego imienia do utworzenia nicku. Praktyka ta dominuje na polskim czacie. Na nazwę zawierającą prawdziwe imię zdecydowało się 75 osób (57,7%), na przykład *andzela*, *basia*, *darek*. Wśród nicków angielskich odnotowano ich 49 (37,7%), na przykład *chris44*, *ben_1989*, *andy454545*.

Ponadto nazwy związane z florą, fauną i obiektami nieożywionymi odnotowano częściej wśród użytkowników anglojęzycznych. Wybrało je 18 osób (13,8%), na przykład *blackmountain* [czarna góra], *funkimonki* [wystrzałowa małpa], *butterfly_caught* [schwytyany motyl]. Natomiast spośród użytkowników polskich na takie pseudonimy zdecydowało się 8 osób (6,1%), na przykład *kąsający_nietoperzyk*, *kot_zmeczony*, *róża1*.

Tak jak w przypadku pseudonimów w powyżej omówionych otoczeniach komunikacyjnych, tak i pseudonimy użytkowników czatów można sklasyfikować w więcej niż jednej kategorii. W przypadku nicków polskich 55,4% (72) nazw należy do dwóch kategorii, na przykład *ania31* (kategoria 1 i 2), *Gonzo_wroclaw* (2 i 6), *fijolek* (4 i 5). Natomiast odnotowano 4 nicki (3%) należące do ponad dwóch kategorii: *39_i_pół* (poprzez grę słów użytkownik czyni aluzję do serialu TV oraz informuje o swoim wieku), *3lancer* (nick dzięki grze słów można odczytać jako *freelancer* [ang. wolny strzelec] lub jako aluzję do marki samochodu), *agga34* (kategoria 1, 2 i 5), *piękna_czy_bestia* (kategoria 5, 6 i 7). Spośród pseudonimów angielskich 36,9% (48) uznano za należące do dwóch kategorii, na przykład *eva1983* (kategoria 1 i 2), *j0ee* (1 i 5), *mourningpalace* (4 i 6). Nicków należących do ponad dwóch kategorii odnotowano 7 (5,3%), na przykład *babysara17* [dziecinka Sara] (kategoria 1, 2 i 7), *huni_19* [= *honey*, ang. słodka] (kategoria 2, 5 i 7), *bettyboo1978* [boo = buu] (1, 2 i 5).

Analiza zgromadzonego materiału wskazuje na liczne podobieństwa tendencji towarzyszących tworzeniu nicków przez użytkowników polskiego i angielskiego czatu. W obydwu grupach z podobną częstotliwością stosuje się nazwy odnoszące się do użytkowników oraz wykorzystuje się grę słów i dźwięków. Poza tym zarówno na czacie polskim jak i angielskim zbliżona liczba użytkowników zdecydowała się na pseudonimy prowokacyjne i nawiązujące do seksu. Ponadto obydwie grupy językowe charakteryzują się nieczęstym stosowaniem nazw nawiązujących do postaci literackich, filmowych, bajkowych oraz do znanych osób, a także sporadyczne jest używanie

nazw nawiązujących do medium, technologii i jej właściwości. Różnice uwiadaczniają się w częstotliwości stosowania prawdziwego imienia w pseudonimie; tendencja ta przeważa w znacznym stopniu wśród użytkowników polskich. Z drugiej strony osoby anglojęzyczne częściej odnoszą się do nazw flory, fauny i świata nieożywionego.

3.4. Ogólna charakterystyka nicków użytkowników polsko- i anglojęzycznych

Po szczegółowym opisanu zwyczajów w tworzeniu pseudonimów w podstawowych otoczeniach komunikacyjnych możliwe jest dokonanie ogólnej charakterystyki nicków użytkowników polsko- i anglojęzycznych. Poniżej zsumowano i zestawiono wszystkie pseudonimy omówione w części analitycznej (tabela 4):

Tabela 4

Ogólna charakterystyka nicków użytkowników polsko- i anglojęzycznych

Lp.	Kategorie	Pseudonimy polskie		Pseudonimy angielskie	
		liczba	%	liczba	%
1.	Nazwy zawierające prawdziwe imię	216	51,4	198	47,1
2.	Nazwy związane z użytkownikiem	109	26,0	120	28,5
3.	Nazwy odnoszące się do medium, technologii i ich właściwości	6	1,4	5	1,2
4.	Nazwy związane z florą, fauną i obiektami nieożywionymi	27	6,4	54	12,8
5.	Nazwy wykorzystujące grę słów i dźwięków	130	31,0	127	30,2
6.	Nazwy nawiązujące do postaci literackich, filmowych, bajkowych oraz do znanych osób	53	12,6	34	8,1
7.	Nazwy odnoszące się do seksu i prowokacyjne	34	8,1	49	11,6

Z danych zestawionych w tabeli 4 wynika, że różnice między nickami użytkowników należących do obu grup nie są znaczące. Najwyraźniejsze są one w tendencji do stosowania nazw odnoszących się do flory, fauny i obiektów nieożywionych. Natomiast największe podobieństwo widoczne jest przy pseudonimach nawiązujących do medium, technologii i jej właściwości.

Spośród zbadanych nicków polskich 176 (42%) sklasyfikowano jako należące do dwóch kategorii, a zaledwie 5 (1,2%) przyporządkowano do więcej niż dwóch kategorii. Spośród pseudonimów anglojęzycznych 137 (32,6%) należy do dwóch kategorii, a 18 (4,2%) do więcej niż dwóch kategorii.

Wnioski

Celem niniejszej analizy było porównanie pseudonimów internetowych tworzonych przez użytkowników polsko- i anglojęzycznych oraz wskazanie podobieństw i różnic charakteryzujących sposób ich tworzenia. Przeprowadzono badanie nicków w trzech podstawowych otoczeniach komunikacyjnych, w których posługiwanie się nimi jest wymagane. Na każdym z poszczególnych poziomów dostrzeżono tendencje w mniejszym bądź większym stopniu wspólne dla obydwu grup internautów.

Widoczne są także różnice i podobieństwa pomiędzy nazwami użytkowników portalu społecznościowego, forum i czatu. Pseudonimy zawierające prawdziwe imię są najczęściej stosowane przez polsko- i anglojęzycznych członków portalu społecznościowego. Polacy, podobnie do internautów anglojęzycznych, własnego imienia najrzadziej używają na forum, ale ci drudzy równie rzadko (w przeciwieństwie do Polaków) posługują się nim na czacie. O ile w dwóch omawianych grupach tworzenie nazw związanych z użytkownikiem jest najpopularniejsze na czacie, to w serwisie społecznościowych ta tendencja towarzyszy użytkownikom polskim wyraźnie rzadziej. Kolejną cechą wspólną użytkowników, których pseudonimy poddano analizie, jest sporadyczne odnoszenie się do technologii i jej właściwości; najczęściej ma to miejsce na forum. Nazwy związane z florą, fauną i obiektami nieożywionymi również najczęściej występują na forum, użytkownicy anglojęzyczni używają ich jednak częściej od Polaków. Natomiast nazwy wykorzystujące grę słów oraz dźwięków dominują w portalu społecznościowym. Najrzadziej pojawiają się one na czacie. Polscy internauci używają ich częściej od anglojęzycznych²² (z wyjątkiem czatu, gdzie ta tendencja jest w równym stopniu obecna w obydwu badanych grupach). Jeśli zaś chodzi o nazwy nawiązujące do postaci literackich, filmowych, bajkowych oraz do znanych osób, są one najczęściej stosowane przez obydwie grupy internautów na forum dyskusyjnym. Jednak użytkownicy polskojęzyczni najrzadziej posługują się nimi na czacie, a anglojęzyczni w portalu społecznościowym. Ostatni wyodrębniony typ pseudonimów, to jest nazwy odnoszące się do seksu i prowokacyjne, jest najczęściej spotykany na czacie. Niemniej jednak o ile polscy internauci najbardziej unikają tego typu nicków w portalu społecznościowym, to internauci anglojęzyczni najrzadziej wybierają je na forum dyskusyjnym.

Przeprowadzona analiza wskazuje na jedynie częściowe zróżnicowanie tendencji w tworzeniu pseudonimów internetowych przez użytkowników polsko- i anglojęzycznych. Odrębne omówienie nazw użytkowników portalu

²² Wynik ten na początku okazał się zaskakujący, ponieważ wydaje się, że język angielski daje więcej możliwości gier słownych niż język polski. Jednak, po przyjrzeniu się pseudonimom, zwraca uwagę fakt, że Polacy często stosują nicki w języku angielskim (lub upodabniają je do pisowni i wymowy angielskiej), natomiast nie odnotowano pseudonimów użytkowników anglojęzycznych odwołujących się do języków dla nich obcych. Inną różnicą jest rzadsze posługiwanie się niestandardowymi znakami ASCII przez użytkowników polskojęzycznych.